

ВІДГУК

офіційного опонента

кандидата педагогічних наук, доцента

Андрощук Людмили Михайлівни

на дисертаційне дослідження **Ян Сісі**

«ПРОФЕСІЙНА ПІДГОТОВКА МАГІСТРІВ ХОРЕОГРАФІЇ В ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ КРАЇН ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ»,

подане на здобуття ступеня доктора філософії

в галузі знань 01 Освіта/Педагогіка

за спеціальністю 011 Освітні, педагогічні науки

1. Актуальність теми дисертаційної роботи. В умовах сучасних євроінтеграційних процесів, активізації міжнародної культурної взаємодії та модернізації системи вищої мистецької освіти України особливої актуальності набуває проблема професійної підготовки магістрів хореографії, здатних успішно здійснювати творчу, педагогічну й культурно-просвітницьку діяльність у багатокультурному європейському мистецькому просторі. Сучасні тенденції розвитку хореографічного мистецтва, інтеграція традиційних і новітніх мистецьких практик, розширення міжкультурних комунікацій, а також зростання вимог до професійної компетентності фахівців у сфері культури та мистецтва зумовлюють необхідність удосконалення системи підготовки майбутніх хореографів відповідно до європейських освітніх стандартів і потреб сучасного суспільства. У цьому контексті особливого значення набуває звернення до позитивного досвіду країн Європейського Союзу щодо професійної підготовки магістрів хореографії, зокрема в аспектах організації освітнього процесу, поєднання теоретичної та практичної підготовки, розвитку творчої індивідуальності, формування професійних і міжкультурних компетентностей, академічної мобільності, а також інтеграції сучасних цифрових та мистецько-педагогічних технологій у систему хореографічної освіти. Актуальність обраної Ян Сісі теми дисертаційного дослідження «Професійна підготовка магістрів хореографії в закладах вищої освіти країн Європейського Союзу» зумовлена необхідністю наукового осмислення сучасних тенденцій розвитку хореографічної освіти в європейському освітньому просторі та пошуку ефективних шляхів модернізації професійної підготовки майбутніх фахівців хореографічного мистецтва в Україні відповідно до міжнародних стандартів і актуальних потреб культурно-мистецької сфери.

2. Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами

Дисертація є складовою комплексного дослідження кафедри педагогіки навчально-наукового інституту педагогіки і психології Сумського державного педагогічного університету імені А. С. Макаренка «Теоретичні та методичні засади інноваційного розвитку освіти у національному, європейському та глобальному контекстах» (реєстраційний номер 0121U107883).

Тему дисертації затверджено вченою радою Сумського державного педагогічного університету імені А. С. Макаренка (протокол № 10 від 29.04.2024 р.).

3. Наукова новизна та практична значущість одержаних результатів

Дисертаційне дослідження Ян Сісі, на наш погляд, відзначається беззаперечною науковою новизною і практичною значущістю. Зокрема, автором уперше у вітчизняній педагогічній науці цілісно з'ясовано теоретичні та організаційно-педагогічні засади професійної підготовки магістрів хореографії в закладах вищої освіти країн Європейського Союзу; схарактеризовано стан розробленості проблеми професійної підготовки магістрів хореографії в закладах вищої освіти в порівняльно-педагогічному дискурсі; окреслено концептуальні та історичні засади професійної підготовки магістрів хореографії в закладах вищої освіти країн Європейського Союзу; обґрунтовано змістові та методичні засади професійної підготовки магістрів хореографії в закладах вищої освіти країн Європейського Союзу; висвітлено роль та місце цифрових технологій у професійній підготовці магістрів хореографії в закладах вищої освіти країн Європейського Союзу; визначено сучасний стан професійної підготовки магістрів хореографії в закладах вищої освіти України й розроблено рекомендації щодо використання позитивного європейського досвіду в означених закладах.

Практичне значення результатів дисертаційного дослідження полягає в тому, що обґрунтовані автором теоретичні, змістові та методичні засади професійної підготовки магістрів хореографії в закладах вищої освіти країн Європейського Союзу можуть бути використані у процесі формування національної освітньої політики в галузі вищої хореографічної освіти, розроблення професійних стандартів та методичного забезпечення означеного процесу, викладання лекційних та практичних занять для здобувачів освіти першої, другої та третього рівнів вищої освіти педагогічних та мистецьких закладів вищої освіти. Матеріали дослідження, а також джерельна база будуть корисними в подальших наукових пошуках у відповідних галузях наукового знання, освітньому процесі закладів вищої освіти тощо.

4. Повнота викладу матеріалу дисертації в публікаціях

Основні теоретичні положення та отримані результати дослідження висвітлено у 8 публікаціях автора, з яких 5 одноосібних, серед яких 3 статті в наукових фахових виданнях України, 5 праць апробаційного характеру.

Спрямованість міжнародних наукових конференцій, під час яких відбулась апробація дисертаційного дослідження, характер статей здобувача, у яких відображено основні наукові результати дослідження, повною мірою розкривають дослідницьку проблему. Таким чином, можемо стверджувати, що матеріали дослідження пройшли належну апробацію.

5. Ступінь обґрунтованості наукових положень

Ознайомлення з текстом дисертації Ян Сісі дає підстави констатувати наявність логічної побудови й послідовності у висвітленні ходу дослідження та його результатів. Здійснено глибокий аналіз понять за темою дисертації. На основі наукового пошуку обґрунтовано й виважено концептуальні положення дослідження.

Дисертація має чітку структуру. У вступі коректно й обґрунтовано визначено актуальність теми та науковий апарат дослідження. Відповідно до поставленої мети, що полягає у з'ясуванні теоретичних та організаційно-педагогічних засад професійної підготовки магістрів хореографії в закладах вищої освіти країн Європейського Союзу, визначено п'ять завдань, розв'язання яких стало можливим завдяки використанню доцільно обраного комплексу теоретичних та емпіричних методів. Окреслено наукову новизну, теоретичне і практичне значення отриманих результатів; відображено відомості про апробацію, структуру та обсяг дисертації.

У першому розділі «Теоретичні засади професійної підготовки магістрів хореографії в закладах вищої освіти країн Європейського Союзу» висвітлено результати розв'язання першого та другого завдань дисертації. Зокрема, автором детально розглянуто стан розробленості проблеми професійної підготовки магістрів хореографії в закладах вищої освіти в порівняльно-педагогічному дискурсі; окреслено концептуальні та історичні засади професійної підготовки магістрів хореографії в закладах вищої освіти країн Європейського Союзу.

Заслуговують на увагу схарактеризовані автором концептуальні засади професійної підготовки магістрів хореографії в закладах вищої освіти країн Європейського Союзу, у межах розгляду яких окреслено сутність холистичного, рефлексивного, соматичного та трансформаційно-системного підходів у хореографічній освіті.

Слушним є звернення автора до генези професійної підготовки магістрів хореографії в закладах вищої освіти країн Європейського Союзу.

Другий розділ дисертації присвячено висвітленню змістових та методичних засад професійної підготовки магістрів хореографії в закладах вищої освіти країн Європейського Союзу й окресленню особливостей використання цифрових технологій у професійній підготовці магістрів хореографії в закладах вищої освіти країн Європейського Союзу.

Наукову та практичну цінність становить здійснена автором детальна характеристика показових освітніх програм другого (магістерського) рівня вищої освіти: «Хореографічне виконавство» (Університет мистецтв м. Гельсінкі, Фінляндія), «Хореографія» (Університет мистецтв м. Гельсінкі, Фінляндія), «Хореографічна педагогіка» (Університет мистецтв м. Гельсінкі, Фінляндія), «Хореографія» (міжуніверситетська освітня програма, що реалізується Університетом мистецтв Codarts у Роттердамі та Академією мистецтв Фонтіса в Тілбурзі (Нідерланди)), «Магістр мистецтв у галузі танцю», що має дві спеціалізації: «Хореографія» та «Професіонали в галузі викладання танцю та коучингу» (Цюріхський університет мистецтва, Швейцарія), «Хореографічна освіта» (Стокгольмський університет мистецтв, Швеція), «Танець» (Королівська академія образотворчих мистецтв Антверпена, Бельгія), «Магістр мистецтв – хореографічні студії» (Кельнський університет музики і танцю, Німеччина), а також міждисциплінарні освітні програми «Менеджмент у галузі перформативного мистецтва» (Академії Ла Скала, Мілан, Італія), «Образотворче мистецтво зі спеціалізацією в сучасному перформативному мистецтві» (Академія музики і театру Гетеборзького університету, Швеція), «Хореографія та перфоманс» (Університет Юстуса Лібіха в Гіссені, Німеччина), «Танцювально-рухова терапія» (Університет SRH у Гейдельберзі, Німеччина).

Заслужують на увагу результати проведеного автором аналізу методичних засад професійної підготовки магістрів хореографії в закладах вищої освіти країн Європейського Союзу, зокрема щодо створення позитивного та інклюзивного освітнього середовища як важливої умови успішного професійного становлення майбутніх фахівців. Автор слушно акцентує увагу на необхідності формування безпечної, сприятливої атмосфери навчання, у якій здобувачі освіти мають можливість проявляти творчу ініціативу, приймати професійні виклики та розвивати власну індивідуальність. Важливим є також підкреслення ролі принципів рівності, поваги до культурного, гендерного та фізичного розмаїття, а також застосування справедливих та інклюзивних методів викладання, що сприяють забезпеченню рівних можливостей для професійного й творчого розвитку всіх здобувачів освіти.

Необхідно відмітити запропоновані дисертантом у третьому розділі дисертації рекомендації щодо можливостей використання позитивного європейського досвіду в Україні.

Загальні висновки висвітлюють результати поставлених Ян Сісі завдань.

6. Оцінка змісту та оформлення дисертації

Дисертаційна робота відповідає чинним вимогам щодо змісту та оформлення, відзначається зрозумілим та доступним для сприйняття стилем викладу наукових положень, матеріалів та висновків.

Ознайомлення з текстом дисертації Ян Сісі дає підстави стверджувати, що представлена наукова робота є цілісною, самостійною, завершеною працею, що пройшла належну апробацію та відповідає чинним вимогам.

7. Дискусійні положення та зауваження до дисертації

У цілому позитивно оцінюючи результати представленої Ян Сісі дисертаційної роботи, необхідно окреслити певні дискусійні положення щодо її змісту, а також висловити окремі побажання:

1) дисертаційне дослідження виграло б від більш детального обґрунтування критеріїв добору країн Європейського Союзу для здійснення компаративного аналізу, що дозволило б чіткіше окреслити репрезентативність представленого європейського досвіду професійної підготовки магістрів хореографії;

2) структура дисертації загалом характеризується логічністю та послідовністю викладу матеріалу, проте окремі підрозділи теоретико-методологічного спрямування містять значний обсяг описового матеріалу, що подекуди зменшує концентрацію уваги на авторських узагальненнях і ключових результатах дослідження;

3) на нашу думку, компаративний аналіз професійної підготовки магістрів хореографії був би ще більш репрезентативним за умови ширшого залучення досвіду країн Центральної та Східної Європи, системи мистецької освіти яких є ближчими до сучасних умов реформування вищої освіти України;

4) у роботі ґрунтовно висвітлено генезу хореографічної освіти в країнах Європейського Союзу, однак дослідження могло б бути більш цілісним за умови виокремлення та наукового обґрунтування відповідної періодизації розвитку професійної підготовки магістрів хореографії.

8. Загальний висновок. Ураховуючи актуальність досліджуваної проблеми, наукову новизну положень дисертаційної роботи, обґрунтованість, достовірність, теоретичну та практичну значущість отриманих результатів, вважаємо, що дисертація Ян Сісі «Професійна підготовка магістрів хореографії

в закладах вищої освіти країн Європейського Союзу» має завершений, цілісний, авторський характер і відповідає чинним вимогам «Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії», затвердженому Постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 року № 44 (зі змінами), а її автор, Ян Сісі, заслуговує на присудження ступеня доктора філософії зі спеціальності 011 Освітні, педагогічні науки.

Офіційний опонент:

кандидат педагогічних наук, доцент,
доцент кафедри хореографічних та мистецьких дисциплін,
коледжу хореографічного мистецтва
«Київська муніципальна академія танцю
імені Сержа Лифаря»

Людмила АНДРОЩУК

Підпис <u>Андрощук А.М.</u> засвідчую.
Завідувач ВК <u>Нежсива С.М.</u>
" <u>25</u> " <u>05</u> 20 <u>26</u> р.

в закладах вищої освіти країн Європейського Союзу» має завершений, цілісний, авторський характер і відповідає чинним вимогам «Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії», затвердженому Постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 року № 44 (зі змінами), а її автор, Ян Сісі, заслуговує на присудження ступеня доктора філософії зі спеціальності 011 Освітні, педагогічні науки.

Офіційний опонент:

кандидат педагогічних наук, доцент,

доцент кафедри хореографічних та мистецьких дисциплін,

коледжу хореографічного мистецтва

«Київська муніципальна академія танцю

імені Сержа Лифаря»

Людмила АНДРОЩУК

Підпис <u>Андрощук А.М.</u> засвідчую.
Завідувач ВК <u>Нежсива С.М.</u>
" 25 " 05 20 26 р.